

Oponentský posudek bakalářské práce

Titul: *Kantova teorie estetiky. Vztah pravidel a svobody v hudbě*

Autor: Vojtěch Výravský

Vedoucí práce: Mgr. Martin Vrabec, Ph.D.

Záměrem předkládané bakalářské práce je „analyzovat prostřednictvím Kantovy estetické teorie vztah pravidel a svobody v hudbě.“ (str. 5) Autor pracuje s českým překladem *Kritiky soudnosti*, přičemž přihlíží k německému originálu, a využívá několika titulů sekundární literatury v češtině a angličtině. Jeho výběr je vzhledem k obtížnosti textů uspokojivý, nicméně ukazuje se, že by práci přece jen prospělo i zohlednění *Kritiky čistého rozumu*.

Podání hlavních myšlenek kritiky estetické soudnosti (relevantních pro stanovený záměr) je korektní a „kantovská“ reflexe o hudbě je myšlenkově podnětná. Vůči hlavním krokům předkládané práce nemám námitky.

Výhrady mám k jednotlivostem:

I.

„...pokud označíme předmět za krásný, tvrdíme tím, že i kdokoli jiný musí mít možnost shledat tento předmět jako krásný. Je však náš nárok oprávněný? Podle Kanta ano.“ (str. 15)

Zde se autor vyjadřuje trochu neopatrně. Můj nárok by byl oprávněný, pokud by skutečně byl můj soud soudem vkusu o krásném, nicméně žádným pozitivním kritériem k rozhodnutí o tom přece nedisponuji.

II.

O něco vážnější problém nacházím v autorově (zprostředkovaném) tlumočení stanoviska H. Ginsborgové: „Zdá se totiž, že člověk již potřebuje nějaký předběžný pojem (pravidlo) stromu, aby vůbec mohl z neurčité rozmanitosti počitků vyzdvihnout smrk, vrbu a lípu jako vhodné kandidáty ke srovnání, reflexi a abstrakci.“ (str. 20)

Korelátům prvního empiricky pojmového určení nemůže být podle Kantovy transcendentální filosofie neurčitá rozmanitost počitků, nýbrž „věc“, učeně „substance“,

resultát transcendentálních syntéz. Autor zde sice jen předkládá stanovisko někoho jiného (a nemůže ho tedy měnit), ale měl si toho v následné reflexi všimnout. (Zde se ukazuje výše zmíněná potřebnost *Kritiky čistého rozumu*.)

Další 2 výhrady už jsou jen „kosmetické“.

III.

Autor se sice vyjadřuje kultivovaně a jeho práce jako celek splňuje i formální akademická kritéria, ale přece jen mu neunikl drobný vulgarismus:

„Takováto zkušenost stromu by však byla akorát případem svobodného souladu obrazotvornosti a rozvažování a jako taková by byla estetickou zkušeností.“ (str. 23)

IV.

Autor nepřechyluje příjmení výše zmíněné H. Ginsborgové. Zatím se to (bohužel?) dělat musí.

Připomínka: bude-li se autor tématu nadále věnovat, musí se rozhodnout, má-li být jeho cílem dospět ke Kantem inspirovanému výkladu vztahu pravidel a svobody v hudbě, nebo podat vlastní rekonstrukci kantovské teorie hudby.

Práci pana Výravského doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

19. 8. 2016

Mgr. Richard Zika, Ph.D.